

Kainuun hyvinvointialueen hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnan lausuntopyyntö Laaja hyvinvointikertomus 2020-2022

KHALL 18.04.2023 § 83
382/00.01.02.01/2023

Hallinto- ja henkilöstöjohtaja

Kainuun hyvinvointialueen hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta pyytää 17.3.2023 lähettämässään lausuntopyynnössä Sotkamon kunnan lausuntoa Kainuun hyvinvointialueen Laajaan hyvinvointikertomukseen 2020-2022.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kuntien tärkeimmistä tehtävistä. Kunnilla on merkittävä rooli asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä myös hyvinvointialueuudistuksen toteutumisen jälkeen.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021 §7) on määritelty hyvinvointialueelle omat hyte-tehtäväkokonaisuutensa. Hyvinvointialueen hyte-tehtäviin kuuluu esimerkiksi alueellisen hyvinvointikertomuksen valmistelu yhdessä kuntien sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kainuun hyvinvointialueen hallintosäännön 14 § kohdan 2 mukaan Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta valmistelee alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valtuustokausittain aluehallitukselle hyväksyttäväksi sekä raportoi vuosittain aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle.

Hyvinvointikertomus on lakisääteinen asiakirja, joka kuvaa väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilaa alueella. Kainuun hyvinvointialueen hyvinvointikertomukseen vv. 2020–2022 (osa I) on koottu käytettävissä olevia kansallisia indikaattoritietoja kohderyhmittäin: lapset, nuoret, työikäiset ja ikäihmiset. Saatavilla olevien alueellisten hyvinvointiin liittyvien indikaattoritietojen lisäksi kertomukseen on tuotu indikaattorinostot jokaisen Kainuun kunnan hyvinvointityöstä ja lopuksi koottu hyvinvointikertomuksen keskeiset opit hyvinvointisuunnitelman laatimisen tueksi.

Alueellisen hyvinvointikertomuksen tietoa hyödynnetään valtuustokauden vv. 2023–2025 hyvinvointisuunnitelmassa (osa II), jossa asetetaan kohdennetut tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja arviointimittarit sekä sovitaan seurannasta.

Kainuulaiset ovat pääosin tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin. Työllisyysaste on suhteellisen vahva, erityisesti 18–44- vuotiaiden ryhmässä. Naisten osalta työllisten osuus on miesten ryhmää korkeampi. Iso joukko kainuulaisista lapsista, nuorista, työikäisistä ja ikäihmisistä voi

hyvin, edistää toiminnallaan terveyttä ja hyvinvointia, harrastaa ja osallistuu asuinalueensa toimintaan. Kainuulaiset hyödyntävät monipuolisesti luontoa ja kulttuuria sekä järjestöjen toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden lähteenä.

Kainuun asema on suhteellisen heikko muihin maakuntiin verrattuna useilla hyvinvoinnin ja pahoinvoinnin muuttujilla. Väestö Kainuussa on huomattavan iäkästä muihin hyvinvointialueisiin verrattuna, mikä heijastuu väestön terveydentilaan. Väestön terveydentilan ja iäkkään ikärakenteen takia myös palvelutarve on alueella keskimääräistä suurempi ja tämän seurauksena myös sote- menot ovat asukasta kohden laskettuna huomattavan korostuneet. Sekä miesten että naisten odotettu elinikä on maakunnassa suhteellisen matala ja ikävakiointunakin useimmat sairastavuusindeksit ovat koko maan keskiarvoa heikompia. Muihin maakuntiin verrattuna työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien 20–24-vuotiaiden nuorten osuus on merkittävästi korostunut Kainuussa. Terveydentilan haasteita ovat muita alueita suurempi alkoholi- ja tapaturmakuolleisuus. Erityisesti itsemurhakuolleisuus, eläkeikäen jaksamattomien osuus ja eläkkeellä olevien työkäisten osuus on joko kaikista maakunnista suurinta tai toiseksi suurinta.

Sotkamon kunnan lausunto:

Sotkamon kunnan hyvinvointikoordinaattori ja kasvatustohtori ovat osallistuneet Kainuun hyvinvointialueen Laajan hyvinvointikertomuksen 2020-2022 laadintatyöhön alueellisessa yhdyspintatyön hytetu-verkostossa sekä alueen kuntien hyvinvointikoordinaattoreille suunnatussa kuulemistilaisuudessa. Sotkamon tietojen osalta hyvinvointikertomuksessa on hyödynnetty kattavasti marraskuussa 2022 hyväksyttyä Sotkamon kunnan laajaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Tiedot asiakirjojen välillä ovat yhtenevät.

Kainuun hyvinvointialueen Laajaan hyvinvointikertomukseen on koottu ja analysoitu kattavasti tutkittua tietoa kainuulaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta sekä alue- että kuntakohtaisesti. Jatkossa hyvinvointitiedon tukena voisi olla tarkemmin kohdennetumpaa tietoa palvelutarpeista suoraan asiakasrajapinnasta.

Seuraavaksi laadittavan, alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadintavaiheessa kuntakohtaisia eroja sekä väestöryhmittäisiä painotuksia tulee edelleen analysoida yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Jaetun ymmärryksen ja tilannekuvan vahvistaminen on oleellista, jotta hyvinvointialue voi alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa asettaa vaikuttavia ja kohdennettuja tavoitteita, toimenpiteitä, vastuutahoja ja arviontimittareita.

Alueellisessa hyvinvointityössä tarvitaan tehokasta koordinaatiota, jotta kunnissa ja hyvinvointialueella tehty työ saadaan sovitettua yhteen sekä sisällöllisesti että aikataulullisesti. Hyvinvoinnin edistämistä tukisi jatkossa hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen viitekehys.

Esityslistan oheisaineistona Laaja hyvinvointikertomus 2020-2022 osa 1 -asiakirja.

Lisätietoja asiasta antaa hallinto- ja henkilöstöjohtaja Riikka Boren, pyh. 040 198 6318 tai riikka.boren@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa lausuntonsa alueelliseen hyvinvointikertomukseen esittelyosan tekstin mukaisena.

Kunnanhallitus päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtaja ehdotuksen.

Merkittiin, että hallinto- ja henkilöstöjohtaja Riikka Boren oli asiantuntijana asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Otteet

Kainuun hyvinvointialue, hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta,
kirjaamo.hyvinvointialue@kainuu.fi
Hallinto- ja henkilöstöjohtaja Riikka Boren
Hyvinvointikoordinaattori Kukka-Maaria Pyykönen
